

Ungerns vägval 2026

Faktorer som kan avgöra valet

Anders E. B. Blomqvist

Hungary's Crossroads in 2026: Factors That May Decide the Election

This article examines the political conditions shaping Hungary's parliamentary election in 2026. Since returning to power in 2010, the Fidesz party under Viktor Orbán has transformed the country's political system through constitutional change, media concentration and the strategic use of state resources. While elections continue to be held, political competition increasingly takes place on unequal terms.

The analysis draws on research on competitive authoritarianism and democratic backsliding to show how electoral procedures formally remain intact while their democratic substance is gradually weakened. Particular attention is given to the emergence of the Tisza movement, led by Péter Magyar, which has rapidly mobilised significant support by framing itself as a moral alternative to a corrupt and clientelist system. At the same time, Tisza faces serious structural constraints, including limited organisational capacity, restricted access to the media and an electoral system that favours the incumbent.

Using scenario analysis, the article identifies key factors likely to influence the outcome of the 2026 election. These include the design of the electoral system, the distribution of economic and communicative resources, the use of fear-based campaigning, and voters' perceptions of risk, stability and the possibility of change. The article argues that the election will not be decided by voter preferences alone, but by how these preferences are translated into political power within a structurally skewed system.

The 2026 election thus represents a critical test of the limits of electoral democracy in Hungary. While opposition mobilisation has become more plausible than at any point since 2010, the election will also reveal how resilient a competitive authoritarian system can be when faced with a credible challenge at the ballot box.

Valet till det ungerska parlamentet 2026 framstår som ett ödesval i landets politiska utveckling. Sedan Fidesz återtog makten 2010 har partiet, under Viktor Orbáns ledning, successivt omformat det politiska systemet. Genom en kombination av mediekoncentration, konstitutionella förändringar, selektiv resursfördelning och nationalistisk ideologi har Ungern rört sig bort från en imperfekt demokrati som etablerades efter 1989 och in i vad flera forskare beskrivit som en ny form av auktoritärt styre i en ungersk samtidskontext (Pap 2017: 4–5; Bottoni 2023: 112–113; Kovács & Trencsényi 2020: 429–432; Csanádi m.fl. 2022: 1–4). Fyra raka valvinster – 2010, 2014, 2018 och 2022 – har inte enbart vilat på ett stabilt folkligt stöd, utan också på ett successivt förändrat politiskt landskap där villkoren för politisk konkurrens stegvis har justerats till regeringspartiets fördel (Bozóki & Hegedűs 2018: 1173–1189).

I internationell forskning har denna utveckling benämnts: ”illiberal demokrati”, ”valautokrati”, ”maffiatat” och ”System of National Cooperation” (Pap 2017: 4–5; Kovács & Trencsényi 2020: 429–432; Szelényi 2022; Magyar 2016). Begreppet ”illiberal demokrati” är ett uttryck som Orbán själv lanserat för att beskriva den ideologi han eftersträvar. I denna artikel används i stället begreppet *competitive authoritarianism* i Levitsky och Ways mening, det vill säga ett politiskt system där formellt demokratiska institutioner – såsom val, parlament och domstolar – fortsätter att fungera, men där de styrande systematiskt snedvrider konkurrensvillkoren till sin egen fördel (Levitsky & Way 2010; Schedler 2006). Fidesz styre kan i denna bemärkelse beskrivas som en valautokrati där valen behåller en central legitimerande funktion, samtidigt som de genomförs under strukturellt ojämlika villkor, bland annat genom kontroll över medier, rättsväsende, valadministration och statliga resurser (Bozóki & Hegedűs 2018: 1173–1189; Bakó 2023: 1–5, 80; Csanádi m.fl. 2022: 1–4).

Mot denna bakgrund framstår valet 2026 som ett vägskaal för det ungerska politiska systemet. För första gången sedan 2010 har ett nytt oppositionsalternativ – rörelsen Tisza (Tisztelet és Szabadság, ”Respekt och frihet”) under ledning av Péter Magyar – på kort tid lyckats mobilisera ett betydande väljarstöd. Rörelsens framgång bygger i hög grad på en karismatisk och moraliskt laddad kritik av korruption, klientelism och elitstyre, vilket har gjort det möjligt att utmana Fidesz dominans trots begränsade organisatoriska resurser och svag institutionell förankring.

Samtidigt behåller Fidesz ett omfattande institutionellt övertag genom kontroll över centrala delar av medielandskapet, valadministrationen och resursfördelningen, särskilt i landsbygdsområden (Csanádi m.fl. 2022: 192–196). Valet kommer därmed inte att avgöras enbart av väljarnas preferenser, utan också av hur dessa kan omvandlas till mandat i ett valtekniskt asymmetriskt system, samt av vilka institutioner som har tolkningsföreträde om valutgången ifrågasätts (Bozóki & Hegedűs 2018: 1173–1189; Bakó 2023: 33–36, 80–85).

Syftet med denna studie är att identifiera och analysera de faktorer som mest sannolikt kan påverka valutgången 2026. Ambitionen är inte att förutsäga ett specifikt resultat, utan att genom en scenariobaserad analys belysa hur strukturella förutsättningar, strategiska aktörsval och väljarnas riskuppfattningar samverkar i ett konkurrensutsatt auktoritärt system (Levitsky & Way 2010; Schedler 2006; Mounk 2018). Särskild vikt läggs vid tre dimensioner: (1) Fidesz adaptiva maktstrategier, (2) Tizzas politiska potential och begränsningar samt (3) väljarnas upplevelse av risk, stabilitet och möjlighet till förändring. Sammantaget analyseras hur val i ett formellt demokratiskt system, präglad av strukturell ojämlikhet, kan förstås som både en arena för konkurrens och ett instrument för maktstabilisering.

Studien bygger på tre huvudsakliga typer av material. För det första används etablerad statsvetenskaplig och historisk forskning om demokratisk erosion, konkurrensutsatta auktoritära system och den ungerska NER-regimen. Hit hör arbeten av bland andra Levitsky och Way, Schedler, Pap, Bottoni, Kovács och Trencsényi, Bozóki och Hegedűs samt Csanádi m.fl. Dessa studier utgör den teoretiska och analytiska ramen för undersökningen och ligger till grund för identifieringen av de faktorer som bedöms vara särskilt relevanta inför valet 2026. För det andra används rapporter och indikatorer från internationella organisationer, såsom EU, Freedom House och Transparency International. Dessa ger jämförbara mått på rättsstatlighet, korruption och mediefrihet och fungerar som en kontextualiserande bakgrund till analysen av Ungerns politiska utveckling i ett bredare europeiskt perspektiv.

För det tredje analyseras samtida journalistiskt och politiskt material från ungerska och internationella medier, med särskilt fokus på Hungarian Observer, samt tal, intervjuer och offentliga uttalanden av centrala politiska aktörer, främst Viktor Orbán och Péter Magyar. I ett medielandskap där regeringen i hög grad kontrollerar de inhemska informationskanalerna, utgör Hungarian Observer en av få internationellt orienterade och relativt oberoende plattformar med kontinuerlig bevakning av ungersk politik.

De journalistiska texterna används inte som neutrala faktakällor, utan som empiriskt material för att konkretisera och illustrera de strukturella och strategiska faktorer som identifierats i tidigare forskning och i den övergripande analysramen. Särskild uppmärksamhet ägnas åt hur hotbilder, möjligheter och handlingsutrymmen formuleras, samt hur regering, opposition och kommentatorer genom sitt språkbruk försöker påverka tolkningen av den politiska situationen inför valet 2026.

Fidesz tidigare valframgångar

Sedan återkomsten till makten 2010 har Fidesz successivt etablerat ett politiskt system där valens funktion snarare än deras form blivit avgörande för det

demokratiska utrymmet. Fyra raka valvinster – 2010, 2014, 2018 och 2022 – har inte enbart säkrat ett parlamentariskt övertag, utan också möjliggjort en genomgripande omdaning av de institutionella, kommunikativa och juridiska villkoren för politisk konkurrens. I linje med Levitsky och Ways begrepp om *competitive authoritarianism* och Schedlers diskussion om *electoral authoritarianism* har Fidesz bibehållit centrala valprocedurer, men samtidigt underordnat dem ett strategiskt ramverk som systematiskt gynnar det sittande maktinnehavet (Levitsky & Way 2010; Schedler 2006). Valen fortsätter därmed att fungera som en central legitimeringsmekanism, samtidigt som konkurrensen präglas av asymmetrisk tillgång till resurser, medier och institutionellt inflytande.

En central komponent i Fidesz valstrategi har varit uppbyggnaden av ett mediasystem där regeringens perspektiv ges ett strukturellt försteg. Genom att koncentrera medieäggande under paraplyorganisationen KESMA och genom selektiv styrning av statliga annonsintäkter har regeringen successivt trängt undan kritiska röster och etablerat en starkt regeringslojal offentlighet (Polyák 2019; Bánkúti et al. 2012: 139–144). Denna mediala omdaning innebär inte censur i klassisk mening, utan vad Enyedi (2016) beskriver som narrativ kontroll: oppositionella perspektiv försvinner inte helt, men ges ett kraftigt begränsat genomslag. Samma budskap reproduceras över olika plattformar – tv, dagspress och digitala medier – vilket skapar en narrativ redundans som förstärker regeringens tolkning av politiska skeenden (Polyák 2019; Bakó 2023: 66–71, 122–123). Redan den tidiga medielaagstiftningen efter 2010 väckte oro för pressfrihetens ställning i Ungern (Nergelius 2011), men senare analyser visar hur denna rättsliga ram kompletterats av en faktisk ägarkoncentration som i praktiken kraftigt begränsar den politiska pluralismen (Polyák 2019; Bakó 2023). I dag utgör mediekontrollen en bärande del av den ungerska valauto-kratin, där oppositionens möjlighet att nå väljare, formulera problem och sätta dagordningen är strukturellt försvagad (Benedek & Bozóki 2024: 470–472).

Parallellt har Fidesz systematiskt använt fiendebilder som ett centralt verktyg för politisk mobilisering. Valrörelserna har återkommande präglats av hotretorik riktad mot både yttre aktörer – såsom EU, migranter och George Soros – och inhemska politiska motståndare. Denna strategi har, som Guriev och Treisman (2022: 11–13) visat i sin analys av samtida ”spin dictators”, en dubbel funktion: att legitimera regimens maktinnehav som ett nationellt självförsvar och att påverka väljarnas upplevelse av risk, trygghet och ansvar. I det ungerska fallet har särskilt demoniseringen av Soros fungerat som en symboliskt laddad samlingspunkt, där konspirationsteorier, nationalistisk suveränitetsretorik och antisemitiska undertoner smälter samman till ett effektivt mobiliseringsmedel (Enyedi 2016). Negativ kampanjretorik och förenklade hotbilder förekommer även i konsoliderade demokratier, men i det ungerska politiska systemet får de

en annan tyngd genom att de kombineras med strukturell medieasymmetri och tillgång till statliga resurser.

Fidesz valframgångar har också säkrats genom en rad institutionella förändringar som systematiskt gynnar det största partiet. Efter 2010 reformerades valsystemet genom bland annat färre parlamentsmandat, ett förstärkt majoritetsinslag i enmansvalkretsar och omritade valkretsar, vilket sammantaget ökat avkastningen på relativt små röstövertag (Bánkuti et al. 2012: 140–144). Därtill infördes selektiva röstregler som underlättar poströstning för etniska ungrare i grannländer, samtidigt som väljare bosatta i Västeuropa möter högre praktiska trösklar (Bakó 2023: 181–189). Resultatet är ett valsystem där oppositionen formellt deltar, men gör det under strukturellt ogynnsamma villkor (Schedler 2006: 30–36).

Fidesz har därutöver säkrat ett långsiktigt inflytande genom lojalistiska utnämningar till centrala rättsliga och administrativa institutioner, däribland Konstitutionsdomstolen, Mediala rådet och Valmyndigheten (Bozóki & Hegedüs 2018: 118–120; Bakó 2023: 66–71, 146–160). På så sätt har rättsstatens formella strukturer bevarats, samtidigt som deras oberoende i praktiken försvagats, vilket bidragit till en gradvis maktkoncentration inom ramen för det befintliga institutionssystemet (Mounk 2018).

Sammantaget visar valen 2010–2022 inte en upprepning av en statisk strategi, utan en adaptiv maktlogik där mediekontroll, fiendebilder och institutionell asymmetri samverkar i ett sammanhållet styrsystem. Valen fungerar därmed både som källa till legitimitet och som instrument för maktstabilisering, en utgångspunkt som är avgörande för att förstå förutsättningarna inför valet 2026.

Scenarioanalys och valosäkerhet

Valet i Ungern 2026 utgör ett prövande ögonblick i landets politiska utveckling. För första gången sedan 2010 har ett nytt oppositionsalternativ – Tisza under ledning av Péter Magyar – mobiliserat ett brett väljarstöd, samtidigt som den politiska spelplanen fortsatt präglas av tydlig strukturell obalans till Fidesz fördel. Mot denna bakgrund används scenarioanalys för att identifiera möjliga utvecklingsvägar och avgörande osäkerhetsfaktorer inför valet (Schwartz 1991; van der Heijden 2005).

Scenarioanalysen syftar inte till att förutsäga ett specifikt utfall, utan till att belysa hur redan etablerade strukturella villkor, strategiska aktörsval och väljarnas riskuppfattningar kan samverka på olika sätt. Analysen fokuserar på ett begränsat antal centrala faktorer som bedöms vara särskilt betydelsefulla för valutgången 2026.

Strukturella förutsättningar: ett asymmetriskt valsystem

VALSYSTEMETS KONSTRUKTION

Ungerns nuvarande valsystem är till stor del ett resultat av de reformer som Fidesz genomfört efter maktövertagandet 2010. Systemet är formellt pluralistiskt, men präglas i praktiken av tydlig asymmetri, där regelverket konsekvent gynnar det största partiet. Som Bánkuti, Halmai och Scheppele (2012: 140–144) visat kombinerar systemet ett starkt majoritetsinslag i enmansvalkretsar med proportionella element, omritade valkretsar och begränsat oberoende i valadministrationen. Detta gör att relativt små skillnader i röstandel kan ge upphov till betydande skillnader i mandatfördelning.

Av parlamentets 199 mandat tillsätts 106 genom majoritetsval i enmansvalkretsar, vilket ger valsystemet ett tydligt försteg för det största partiet. I kombination med proportionella listmandat och en femprocentsspärr har detta gjort det möjligt för Fidesz att uppnå omfattande mandatövertag med betydligt lägre nationellt röststöd (Bánkuti et al. 2012: 140–144). Denna effekt har ytterligare förstärkts genom valkretsindelning som missgynnar oppositionstäta storstadsområden och gynnar regeringsvänliga regioner, ett mönster som återkommande har identifierats i analyser av det ungerska valsystemet (Bánkuti et al. 2012: 140–144; Bakó 2023: 181–185).

Asymmetrin förstärks ytterligare genom differentierade röstregler. Etniska ungrare i grannländer med dubbelt medborgarskap kan poströsta med låg administrativ tröskel, en väljargrupp som i tidigare val i mycket hög grad stött Fidesz. Samtidigt måste ungerska medborgare bosatta i Västeuropa rösta personligen, trots att denna grupp i större utsträckning sympatiserar med oppositionen (Bánkuti et al. 2012: 140–144; Bakó 2023: 181–189). Sammantaget innebär detta att deltagandet i valet är formellt lika, men i praktiken ojämlig.

Valadministrationens oberoende har successivt försvagats genom lojalistiska utnämningar till centrala institutioner, däribland valmyndigheten och Konstitutionsdomstolen, vilket påverkar hanteringen av kandidaturer, kampanjregler och rättsliga tvister (Polyák 2019; Bakó 2023: 66–71, 146–160). Samtidigt har regeringsnära jurister diskuterat möjliga rättsliga vägar för att ifrågasätta ett knappt oppositionsresultat, exempelvis genom invändningar mot poströster eller formella procedurfel (Fölsz 2025c; Hegedüs 2025a; Hegedüs 2025b). Detta skapar osäkerhet kring hur ett eventuellt maktskifte skulle hanteras i praktiken och förskjuter fokus från valets genomförande till dess efterspel.

Flera bedömare varnar för att ytterligare regeländringar kan införas med kort varsel inför valet. Enligt Hegedüs (2025b) och Butola (2025e) förs det inom regeringskretsar diskussioner om tekniska justeringar, såsom förändrade spärrgränser, nya kandidatrekvisit eller omtolkningar av regler för valfinansiering. Även om sådana åtgärder formellt presenteras som administrativa justeringar

riskerar de att direkt begränsa oppositionens möjligheter att ställa upp och konkurrera på jämlika villkor. Faludy (2025) beskriver denna handlingsberedskap som ett uttryck för regimens institutionella elasticitet: möjligheten att justera regelverket även under valåret om det politiska läget kräver det.

Den rättsliga infrastrukturen – inklusive presidentens roll vid regeringsbildning – kan även användas för att fördröja eller ogiltigförklara en maktövergång. Hegedüs (2025b) lyfter fram möjligheten att en Tisza-ledd regering kan blockeras genom hänvisningar till tekniska oegentligheter eller ”säkerhetspolitiska risker”. I detta sammanhang är den så kallade suveränitetsmyndigheten relevant, då den getts mandat att granska utländskt inflytande, vilket potentiellt kan användas för att diskvalificera kandidater eller partier.

Sammantaget ger detta upphov till vad Scheppele (2022) beskriver som en demokratisk paradox: val hålls och konkurrens tillåts, men systemet är utformat för att gynna den sittande makten. Valens utgång avgörs därmed inte enbart av väljarnas preferenser, utan av hur röster omvandlas till mandat och av vilka institutioner som har tolkningsföreträde vid konflikt. Det är inom denna institutionella miljö som Tisza måste agera – en formellt öppen konkurrens präglad av täta regelverk och betydande maktasymmetrier.

MEDIEDOMINANS OCH NARRATIV SAMORDNING

Ett av Fidesz mest betydelsefulla verktyg inför valet 2026 är kontrollen över den ungerska informationsmiljön. Det rör sig inte främst om klassisk censur, utan om att genom en starkt koncentrerad mediestruktur forma den politiska diskursen och sätta ramarna för hur politiska frågor uppfattas, vilket tvingar oppositionen att agera reaktivt. Sedan 2010 har denna miljö byggts upp genom rättsliga reformer, ägarkoncentration och statligt understödd mediekonsolidering (Polyák 2019; Egry 2020: 83–90). Under 2020-talet har strategin ytterligare utvecklats genom digitala och teknologiska verktyg, inklusive AI-genererat material, samt genom emotionellt laddad narrativproduktion (Hegedüs 2025a; Bakó 2023: 66–71, 122–123). Ett centralt inslag i denna kommunikation är framställningen av Viktor Orbán som en garant för att Ungern hålls utanför kriget, samtidigt som Tisza utmålats som ett av Bryssel styrt parti vars maktövertagande skulle riskera att dra landet in i krig.

Fidesz kontrollerar i dag en stor del av de traditionella medierna genom paraplyorganisationen KESMA (Central European Press and Media Foundation), som samordnar innehåll över tv, press och digitala plattformar. Inom detta mediekonglomerat återpubliceras ofta samma artiklar och vinklingar, vilket förstärker regeringens budskap genom en hög grad av narrativ samordning i olika informationskanaler (Polyák 2019; Bakó 2023: 66–71, 122–123). Som Faludy (2025) påpekar har även lokala medier i stor utsträckning integrerats i denna struktur, där regeringsperspektiv förmedlas mindre genom direkta påbud än genom urval, vinkling och frånvaro av alternativa röster. Den

oppositionella rörelsen Tisza förekommer därmed sällan i lokala nyhetsmedier, vilket särskilt påverkar väljare på landsbygden som i huvudsak exponeras för regeringens kommunikation (jfr Kovács & Trencsényi 2020: 388–390).

Under 2025 har regeringen tagit ytterligare steg genom att använda artificiell intelligens i kampanjmaterial såsom affischer, deepfakes och kortfilmer. Dessa produktioner anspelar i första hand på emotionellt laddade symboler – nationen, hot och historien – snarare än på konkret sakpolitik (Fölsz 2025b). Som Bede (2025a) visar innehåller bildspråket ofta indirekta associationer mellan Péter Magyar och negativt laddade historiska gestalter, exempelvis förrädare, nihilister eller västliga lydmakter. Den emotionella dimensionen ges därmed företräde framför saklig kritik, vilket tvingar oppositionen att bemöta känslomässigt kodade påståenden snarare än att föra en innehållslig debatt – ett mönster som ligger nära de mekanismer Mounk (2018: 126–131) identifierar i analyser av hur affekt och rädsla kan tränga undan rationell argumentation i demokratiskt eroderande system.

Parallellt har regeringen använt styrda ”folkundersökningar”, såsom VOKS 2025, för att skapa ett intryck av brett folkligt stöd för den förda politiken. Dessa konsultationer bygger inte på representativ metodik, utan på ledande frågeformuleringar som ramar in yttre hot – exempelvis Bryssel, migration eller Ukraina – och positionerar regeringen som den enda garanten för nationell suveränitet (Fölsz 2025c; Mounk 2018: 3–7, 222–226). Som Kósa (2025) visar har resultaten från dessa undersökningar ofta fått större spridning än oberoende opinionsmätningar och fungerar därmed både som ett politiskt verktyg och som ett medel för att snedvrida informationsflödet.

Det strategiska målet är inte enbart kontroll, utan även initiativtagande. Fölsz (2025b) beskriver hur Fidesz kontinuerligt sätter den politiska dagordningen genom att lansera nya kampanjteman – exempelvis skatter, säkerhet och suveränitet – i snabb takt, vilket begränsar oppositionens möjligheter att etablera egna prioriteringar. Ett tydligt exempel är begreppet ”Tisza-skatten”, en konstruktion som vuxit fram inom Fidesz kommunikativa miljö och som tvingade Tisza att bemöta påståenden om skattehöjningar som saknade stöd i partiets program. Som Bede (2025a) visar leder denna strategi till att oppositionens egna reformförslag, exempelvis inom rättsstat, vård och utbildning, trängs undan i medieutrymmet till förmån för defensiva och reaktiva uttalanden.

Fidesz narrativproduktion är även dramaturgiskt organiserad. Enligt Faludy (2025) struktureras kommunikationen veckovis kring berättelser där Tisza framställs som ett hot, medan Fidesz positionerar sig som beskyddare. Återkommande teman rör påståenden om att Péter Magyar vill sända ungrare till fronten i Ukraina, att han stöds av ”globalister” eller att han utgör ett moraliskt hot mot familjevärderingar. Även om dessa narrativ ofta saknar saklig grund har de tillräcklig affektiv laddning för att prägla nyhetsflödet och sätta dagordningen (jfr Enyedi 2016; Guriev & Treisman 2023: 11–13).

Detta sker i en miljö där även digitala plattformar i ökande grad omfattas av statlig reglering. Hegedüs (2025b) visar hur regeringen under 2025 återinfört åtgärder som närmar sig censur, bland annat genom reglering av digital annonsering, krav på förhandsgranskning av kampanjmaterial och ett utvidgat plattformsansvar för så kallat "skadligt innehåll". Som Bakó (2023: 146–160) tidigare visat har liknande regleringsstrategier använts för att begränsa mediepluralism utan att formellt inskränka yttrandefriheten. Sammantaget bidrar detta till det Polyák (2019) beskriver som en "medial autokrati", där oppositionen inte tystas genom direkt censur, men i praktiken utestängs från det politiska samtalets centrala arenor. Enligt Hegedüs (2025b) undergräver detta valens demokratiska legitimitet, eftersom valrörelsen därmed inte längre präglas av öppen idékonkurrens.

Butola (2025d) uppmärksammar även ett nyare fenomen som kan beskrivas som simulerad pluralism. Regimlojala kommentatorer riktar då begränsad kritik mot Orbán, för att därefter dra slutsatsen att Péter Magyar skulle utgöra ett ännu sämre alternativ. Strategin skapar ett intryck av balans och intern kritik, men bidrar i praktiken till att befästa regeringens hegemoniska ställning i offentligheten. Effekten blir en känsla av att invändningar redan har hanterats, vilket minskar utrymmet för faktisk meningsutväxling och substantiell debatt.

Fidesz kontroll över informationsmiljön utgör därmed inte en passiv resurs, utan en aktiv och adaptiv maktstrategi. Genom att dominera dagordningen, styra distributionskanalerna, producera symboliskt laddade narrativ och begränsa oppositionella rösters räckvidd har partiet skapat en asymmetrisk valmiljö där politisk konkurrens är formellt tillåten, men strukturellt kraftigt försvårad (Kovács & Trencsényi 2020: 388–390; Egry 2020: 83–90; Bakó 2023: 66–71, 122–123). För Tisza och övrig opposition innebär detta att kampen om väljarnas röster samtidigt är en kamp om tillgång till offentligheten. De främsta mediala motresurserna återfinns därför i digitala plattformar som Facebook, TikTok och Instagram, där kritiska röster har större genomslag. Dessa kanaler når framför allt yngre och urbana väljare, medan äldre väljare på landsbygden i betydligt lägre grad tar del av oppositionens kommunikation via sociala medier.

LANDSBYGDENS KLIENTELISM OCH TISZAS SVAGA FÖRANKRING

Fidesz mest stabila maktbaser återfinns på den ungerska landsbygden och i mindre orter, särskilt i landets östra och södra delar. Partiets starka ställning i dessa områden är inte i första hand ideologiskt grundad, utan vilar på ett djupt institutionaliserat klientelistiskt system där resurser, tjänster och politisk legitimitet binds samman. Velfärdsförmåner, offentliga arbeten, subventioner och projektmedel fungerar som belöningsmekanismer i ett sammanhang där politisk lojalitet omsätts i materiell trygghet, medan oppositionell hållning kan medföra social och ekonomisk marginalisering (Greilinger 2025; Rutai 2025a; Balázs 2025; Csanádi m.fl. 2022: 192–196; Bottoni 2023: 112–113). Analyser av

NER som ett nätverk av patron–klientrelationer visar hur både socialpolitik och fördelningen av EU-medel systematiskt kopplas till politisk lojalitet, vilket ytterligare förstärker Fidesz grepp om landsbygden (Kovács & Trencsényi 2020: 388–390; Egry 2020: 83–90).

I praktiken fungerar lokala Fidesz-politiker, borgmästare och tjänstemän som förmedlare av dessa förmåner. Fölsz (2025c) beskriver detta som en ”tyst klientelism”, där direkta hot är ovanliga men där invånarna är medvetna om att synlig opposition kan leda till utestängning från det lokala resursnätverket. Som Hegedüs (2025a) visar skapar denna vardagliga praktik både ett konkret beroende och en gradvis normalisering, där systemet inte uppfattas som avvikande utan som en självklar del av det lokala samhällslivet. Liknande mönster återkommer i analyser av NER:s territoriella maktutövning, där lokala eliter fungerar som nodpunkter i ett centraliserat men finmaskigt system av tjänster och gentjänster (Csanádi m.fl. 2022: 192–196; Pap 2017: 64–68).

Informationsövertaget förstärker denna struktur ytterligare. Landsbygdsområden domineras fortfarande av traditionella medier, särskilt statlig television, regionala nyhetssändningar och en lojalistisk lokalpress, där Fidesz ges ett oproportionerligt stort utrymme. Polyák (2019) och Faludy (2025) visar att oppositionella aktörer, i synnerhet nya rörelser som Tisza, i stort sett är frånvarande i dessa medieflöden. Genom en kombination av innehållsstyrning och ägarkoncentration säkerställer Orbáns regering att bilden av regeringen som garant för stabilitet och utveckling i huvudsak förblir oemotsagd (Nergelius 2011; Kovács & Trencsényi 2020: 388–390; Bakó 2023: 66–71, 122–123).

Samtidigt har Fidesz varit skickliga på att komplettera detta informationsövertag med symbolisk närvaro. Viktor Orbán och andra ledande företrädare deltar regelbundet i lokala ceremonier, invigningar, jordbruksutställningar och skolbesök, där rapporteringen i regel är positiv och oppositionella aktörer saknas (Bede 2025a). Denna närvaro bidrar till att skapa ett intryck av ett ständigt närvarande och handlingskraftigt styre, samtidigt som den fungerar som en indirekt uppmaning till lojalitet. Som Bottoni (2023: 112–113) framhåller utgör denna form av permanent kampanjföring och lokal förankring en central komponent i regimens legitimitetsstrategi, särskilt i socioekonomiskt mer utsatta regioner.

Tisza har hittills haft begränsad framgång i att etablera sig i dessa miljöer. Partiet har i huvudsak koncentrerat sina resurser till urbana centra, där det finns en organisatorisk bas och bättre tillgång till alternativa mediekanalet. Som Briški (2025d) påpekar är detta delvis en följd av rörelsens snabba tillväxt, men utgör samtidigt en strategisk svaghet. Utan förankring i landsbygdens sociala nätverk – där präster, lokala företagare, jordbrukare och borgmästare ofta fungerar som centrala opinionsbildare – har Tisza svårt att bygga förtroende. Erfarenheter från andra konkurrensutsatta auktoritära system visar att oppositioner som förblir koncentrerade till storstäderna sällan förmår utmana

regeringar som kontrollerar landsbygden genom organisatorisk dominans och klientelistiska strukturer (Levitsky & Way 2010: 24–30, 365–367).

Kovács (2025) visar att även när Tisza uppnår relativt starka resultat i nationella opinionsmätningar omvandlas detta sällan till mandat i landsbygdens enmansvalkretsar. Detta beror dels på bristen på lokalt förankrade kandidater med social och politisk legitimitet, dels på att många väljare helt enkelt saknar direkta erfarenheter av partiets företrädare i sin vardag. Scheffer (2025) bekräftar att även när kandidater nomineras har de ofta en urban bakgrund och ett språkbruk som uppfattas som distanserat. Sammantaget riskerar detta att befästa bilden av Tisza som ett i grunden urbant, ”Budapest-centrerat” parti.

Det finns dock tecken på ett växande missnöje i vissa landsbygdsregioner. Butola (2025e) pekar särskilt på ett ”tyst missnöje” bland yngre väljare med erfarenhet av utlandsarbete eller högre utbildning, ofta kombinerat med tillgång till alternativa nyhetskällor. Dessa grupper uttrycker frustration över begränsade framtidsutsikter och reagerar negativt på den paternalism som präglar Fidesz lokala maktutövning. Samtidigt är de svåra att mobilisera i val, inte minst i avsaknad av fysisk närvaro i form av kampanjkontor eller lokalt förankrade Tisza-initiativ – en begränsning som forskning om väljarbeteende i eroderande demokratier identifierar som central (Mounk 2018: 126–131).

En ytterligare begränsande faktor är den roll som lokala ”gatekeepers” spelar. Balázs (2025) och Hegedüs (2025a) visar hur många inflytelserika aktörer på lokal nivå – från skolledare till lantbrukarföreningar – har formella eller informella band till Fidesz. Detta innebär att oppositionella aktörer inte bara saknar resurser, utan också aktivt kan hindras från att hålla möten, boka lokaler eller få tillgång till viktiga informationskanaler. Mönstret ligger i linje med analyser av hur NER-regimen använder lokala institutioner och civilsamhällesorganisationer som förlängda armar för statlig kontroll (Pap 2017: 64–68; Egry 2020: 83–90).

Mot denna bakgrund har Tisza hittills inte presenterat ett sammanhållet landsbygdsprogram. Det saknas både konkreta förslag för investeringar i utbildning, infrastruktur och primärvård samt en tydlig strategi för hur social tillit ska byggas i miljöer där partiet i dag saknar närvaro (Kovács 2025; Scheffer 2025). Följden är att även höga nationella opinionssiffror inte nödvändigtvis omsätts i valframgång, särskilt inte i ett valsystem med starka majoritetsinslag som premierar bred och geografiskt spridd mobilisering (Bánkuti et al. 2012: 140–144; Bozóki & Hegedüs 2018: 1173–1189).

STRATEGIN ATT SKAPA RÄDSLOR KRING TISZA

Fidesz har gjort det till en central strategi att undergräva Tiszas trovärdighet genom att framställa rörelsen som ett hot mot Ungerns ekonomiska, säkerhetsmässiga och kulturella stabilitet. Strategin är flernivåbaserad: Tisza ramas in som ekonomiskt oansvarigt och skattehöjande, Péter Magyar kopplas till

Bryssel och Ukraina och därmed till förlust av nationell suveränitet, valrörelsen förskjuts från konkreta sakfrågor till abstrakta hotbilder och symbolpolitik, och institutionella samt juridiska nödbromsar hålls i beredskap om opinionen inte utvecklas i önskad riktning. I forskningen om konkurrensutsatta auktoritära system motsvarar detta den typ av rädslebaserad mobilisering där valen formellt upprätthålls, men där väljarnas riskuppfattningar systematiskt påverkas (Levitsky & Way 2010: 24–30, 365–367; Schedler 2006: 30–36; Mounk 2018: 126–131).

Retoriskt används begreppet "Tisza-skatten" för att associera oppositionen med påstådda skattehöjningar och en nedmontering av familjepolitiken. Budskapet sprids genom lojalistiska medier och förstärks via statsfinansierade kampanjer samt ledande frågor i de så kallade nationella konsultationerna (Fölsz 2025b). Samtidigt lanserar regeringen selektiva stödprogram, såsom bostadslån och riktade bidrag till offentliganställda och barnfamiljer (Greilinger 2025). Detta sker i ett ekonomiskt läge präglad av pressade reallöner och växande hushållsskuldsättning, medan oppositionen försöker lyfta frågor om förskingrade medel och offentlig lyxkonsumtion (Briški 2025b). Fidesz bemöter denna kritik inte genom saklig debatt, utan genom att omdirigera uppmärksamheten mot externa hot och narrativ om inhemska sabotörer. Prisökningar förklaras exempelvis med butikernas girighet, EU:s krav eller kriget i Ukraina (Briški 2025a; Bottoni 2023: 112–113). Dessa grepp ligger nära det som Guriev och Treisman (2022: 11–13) beskriver som "spin dictatorship", där selektiv informationsanvändning möjliggör ansvarsförskjutning samtidigt som regimens legitimitet upprätthålls.

Parallellt intensifieras en suveränitetsretorik där Tisza, och särskilt Péter Magyar, framställs som lojal gentemot Bryssel och Kyiv. Detta förmedlas genom symboliska initiativ såsom VOKS 2025 – en iscensatt folkkonsultation som syftar till att skapa opinion snarare än att mäta den (Fölsz 2025c; Kósa 2025; Mounk 2018: 3–7, 222–226). I denna framställning positioneras Ukraina som ett hot mot ungerska intressen och EU som en centralstyrd tvångsstruktur. Den nya suveränitetsmyndigheten används både instrumentellt och diskursivt för att förstärka detta narrativ. Även NGO-lagen, som ger staten vidsträckta möjligheter att granska och misstänkliggöra civilsamhällesaktörer, bidrar till att skapa själv censur genom sin selektiva tillämpning (Rutai 2025b; Bakó 2023: 66–71, 146–160; Pap 2017: 64–68). På så sätt binds säkerhets- och suveränitetsdiskursen samman med en rättslig infrastruktur som möjliggör riktad repression utan att demokratiska institutioner formellt avskaffas.

I takt med att smutskastningskampanjer inte förmått bromsa Tizas opinionsframgångar har fokus i stället förskjutits mot juridiska verktyg. Ungerska medier rapporterar om möjliga granskningar av Magyaras kampanjfinansiering, antydningar om insiderbrott och krav på utökade redovisningsskyldigheter (Briški 2025c). Även i avsaknad av rättsliga åtgärder fungerar dessa anklagelser som ett

medel för att undergräva politisk trovärdighet. Som Magyar själv formulerat det: "Det handlar inte om bevis – det handlar om att förstöra trovärdighet" (Magyar 2025). Samtidigt cirkulerar uppgifter om att Fidesz kan justera sitt kandidatval eller finjustera valramverket för att blockera Tisas väg till makten (Faludy 2025; Hegedüs 2025b). Bakó (2023: 33–36, 80–85, 181–189) visar hur liknande "tek-niska" förändringar tidigare använts för att säkra regimens övertag i pressade situationer, medan Bozóki och Hegedüs (2018: 1173–1189) beskriver detta som ett uttryck för den demokratiska paradox som präglar den ungerska valautokratin.

Narrativet förstärks ytterligare genom symbolpolitik och historiska paralleller. Under nationaldagsfirandet 2025 iscensattes exempelvis en berättelse där kung Péter Orseolo – historiskt associerad med underordning under västmakter – jämfördes med "den andra arroganta Péter", ett kodord för Magyar (Bede 2025a). Denna typ av symbolisk kodning återkommer även i AI-genererat material och i sociala medier, där Tisza framställs som ett hot mot tradition, stabilitet och nationell suveränitet (Butola 2025d). Som Bottoni (2023: 112–113) påpekar knyter Orbánregimens ideologiska projekt systematiskt samman inrikespolitiska motståndare med föreställningar om historiskt förräderi och västlig orientering, vilket förstärker affektiva reaktioner snarare än saklig prövning av politiska förslag.

Fidesz försöker därutöver slå in kilar i Tisas breda väljarbas. Empiriska analyser visar att Tisas sympatisörer är heterogena och rymmer både pro-europeiska och liberala väljare, men också betydande skiljelinjer i frågor om migration, säkerhet, religion och socialpolitik (Briški 2025d). Genom att aktivt lyfta dessa konfliktytor pressas Tisza att ta tydliga ställningstaganden, vilket riskerar att skapa intern oenighet. Regeringskampanjer betonar därmed värde- och identitetsfrågor i hopp om att alienera antingen urbana liberaler eller mer konservativa landsbygdsväljare. Forskning om populism och affektiv polarisering visar att just sådana frågor ofta är särskilt effektiva för att fragmentera breda oppositionskoalitioner (Enyedi 2016; Mounk 2018: 126–131).

Samtidigt har interna motsättningar inom Fidesz tillåtit få medial uppmärksamhet. Konflikter mellan äldre oligarkiska nätverk och yngre kadergrupper presenteras som tecken på att partiet kan förnyas inifrån (Bede 2025b). Vissa tolkar detta som uttryck för faktisk splittring, andra som en kontrollerad iscensättning av förändring. Oavsett tolkning fyller denna interna dramaturgi en strategisk funktion genom att skapa utrymme för snabba justeringar – av kandidaturer, valdatum eller regelverk – utan att dessa framstår som improviserade (Butola 2025a; Faludy 2025; Kovács & Trencsényi 2020: 429–432). I konkurrensutsatta auktoritära system kan sådana kontrollerade osäkerheter bidra till att bevara regimens handlingsfrihet även under perioder av ökad politisk risk (Levitsky & Way 2010: 365–367; Csanádi m.fl. 2022: 1–4).

TAKTISK MANIPULATION AV VALDATUM

I auktoritära och semi-auktoritära system kan kontrollen över när val hålls vara lika betydelsefull som utformningen av själva valreglerna. Forskningen om *competitive* och *electoral authoritarianism* visar hur regimer inte enbart anpassar regelverk till egen fördel, utan även väljer strategiskt gynnsamma tidpunkter för val och politiska beslut för att maximera sina möjligheter att behålla makten (Schedler 2006: 30–36; Levitsky & Way 2010: 24–30, 365–367; Bozóki & Hegedüs 2018: 1173–1189). Inför valet 2026 har det därför spekulerats i att Fidesz kan manipulera tidpunkten, antingen genom att tidigare lägga valet för att överraska oppositionen eller genom att fördröja regeringsbildningen efter ett eventuellt nederlag. Båda alternativen skulle kunna användas för att bryta Tizas momentum och stärka Fidesz maktposition (Butola 2025e; Scheffer 2025). Ett sådant drag skulle utnyttja Tizas begränsade organisatoriska kapacitet, särskilt när det gäller kandidatrekrytering och lokal kampanjstruktur, samtidigt som det i regimlojala medier kan framställas som ett uttryck för politisk handlingskraft. Som Butola (2025e) framhåller kan detta iscensättas med skenbar konstitutionell legitimitet, exempelvis genom att allierade partier formellt begär parlamentets upplösning; avgörande är inte bara tidpunkten i sig, utan hur handlingen kommuniceras – som uttryck för nationell nödvändighet snarare än taktiskt maktspel.

Ett alternativt scenario rör möjligheten att fördröja val eller regeringsbildning. Hegedüs (2025b) pekar på situationer där kriser – såsom en eskalering av kriget i Ukraina, inrikes oroligheter eller påstådda säkerhetspolitiska risker – kan åberopas för att motivera uppskjutna val eller blockera en Tiza-ledd regering. I det ungerska systemet, där Fidesz behåller kontrollen över presidentämbetet och centrala myndigheter, kan konstitutionella tolkningar av valresultat, knappa utfall eller poströster användas för att skapa rättslig och politisk osäkerhet (Bakó 2023: 33–36, 80–85, 181–189).

Fölsz (2025) beskriver detta som en del av Orbáns övergripande strategi att kontrollera inte bara politikens innehåll utan även dess tempo. Genom att förskjuta tidpunkter, komprimera beslutsfönster och fatta centrala beslut när den internationella uppmärksamheten är begränsad, etableras ett narrativ där Fidesz konsekvent framstår som steget före, medan oppositionen reduceras till en reaktiv aktör (Bozóki & Hegedüs 2018: 1173–1189; Csanádi m.fl. 2022: 1–4). I detta perspektiv framstår taktisk manipulation av valdatum som ett centralt maktmedel snarare än som en marginell teknikalitet.

UTRIKESPOLITIK SOM INRIKESPOLITISKT VAPEN

Sedan mitten av 2010-talet har Fidesz systematiskt använt utrikespolitiken som ett inrikespolitiskt maktmedel. Partiet har etablerat ett narrativ där yttre aktörer – främst EU, George Soros och internationellt finansierade NGO:er – framställs som hot mot ungersk suveränitet. I forskningen beskrivs detta som ett centralt

inslag i den illiberala omorienteringen, där nationell suveränitet ges företräde framför rättsstatliga åtaganden och internationella förpliktelser (Pap 2017: 4–5, 64–68; Kovács & Trencsényi 2020: 429–432; Bottoni 2023: 112–113). Under den pågående valrörelsen har denna strategi intensifierats, inte minst genom konfrontationen med EU:s institutioner och införandet av den nya lagen om ”skydd av suveränitet”. Samtidigt har kriget i Ukraina blivit ett centralt utrikespolitiskt tema i inrikespolitiken. Orbán har konsekvent framställt sig som fredsmäklare och garant för att Ungern hålls utanför kriget, medan Tisza och Péter Magyar utmålas som företrädare för en ”krigslinje” dikterad från Bryssel och väst (Rutai 2025b; Faludy 2025; Hegedüs 2025a; Bakó 2023: 19, 122–123).

Konflikten med Ukraina har därmed fungerat som en retorisk hävstång. Efter ryska attacker mot Mukachevo, en stad med stor ungersk minoritet, kunde Orbán inta rollen som nationalistisk men fredsorienterad ledare, medan regeringsretoriken samtidigt positionerade Tisza som ett säkerhetspolitiskt hot (Rutai 2025b; Hegedüs 2025a; Bede 2025a). Påståenden om att ungerska män riskerar att ”skickas till fronten” vid en Tisza-seger har återkommit i kampanjmaterial och medier (Faludy 2025). Detta följer ett välkänt mönster i konkurrensutsatta auktoritära system, där internationella konflikter används för att skapa inrikespolitiska lojalitetsprov och mobilisera rädsla (Levitsky & Way 2010: 24–30, 365–367; Guriev & Treisman 2022: 11–13).

Även relationen till EU har omformats till ett inrikespolitiskt konfliktfält. I stället för att försöka möta EU:s krav på rättsstatlighet och mediefrihet – vilket lett till frysta stödfonder – har Fidesz konsekvent framställt Bryssel som en yttre antagonist. Budskapet är att EU vill tvinga Ungern att ta emot migranter, sänka pensioner och höja skatter, vilket gör oppositionens pro-europeiska hållning till en politisk belastning (Faludy 2025; Balázs 2025). Särskilt kopplingarna mellan Tisza och EPP:s gruppleadare Manfred Weber har utnyttjats för att framställa rörelsen som EU:s förlängda arm (Balázs 2025; Butola 2025d). Som Bakó (2023: 33–36, 80–85, 122–123) visar har denna konflikt också institutionaliserats genom selektiv tillämpning av EU-rätten och en politisering av rättsstatsfrågor, vilket förstärker bilden av Bryssel som fiende.

Den mest konkreta manifestationen av denna strategi är lagen om ”Sovereignty Protection”, antagen 2024–25. Genom inrättandet av en särskild myndighet för granskning av utländskt inflytande inom medier, civilsamhälle och politik har staten fått ett kraftfullt verktyg som kritiker menar i första hand riktas mot oppositionella aktörer, särskilt Tisza (Rutai 2025b; Hegedüs 2025b; Bakó 2023: 66–71, 146–160). Flera rapporter visar att civilsamhällesorganisationer med internationella samarbeten redan dragit sig tillbaka för att undvika stigmatisering, vilket i praktiken försvagar oppositionens stödstrukturer (Kósa 2025; Pap 2017: 64–68).

Samtidigt framställer Fidesz sin utrikespolitiska linje som en geopolitisk balansgång. Partiet hävdar att Ungern varken är lojalt med EU eller Ryssland,

utan försvarar en självständig "mellanposition" i ett stormaktsspel (Butola 2025d; Bottoni 2023: 112–113). Denna hållning används för att mobilisera nationalistiska väljare och för att misstänkliggöra Tisza som alltför okritiskt pro-europeiskt. Kritiken mot Tisza kretsar kring en påstått naiv eurofil hållning utan realistiska svar på hur Ungern ska hantera spänningen mellan EU-krav, nationell suveränitet och geopolitisk osäkerhet (Butola 2025d; Bozóki & Hegedűs 2018: 1173–1189).

Sammantaget binds utrikespolitiska konflikter samman med en bredare antiliberal ideologi, där EU, Ukraina, icke-kristna invandrare och civilsamhället fogas in i ett narrativ om yttre hot mot nationen (Kovács & Trencsényi 2020: 429–432). Detta skapar det Faludy (2025) beskriver som en "inrikes utrikespolitik", där utrikesrelationer primärt används för inrikes kontroll snarare än för diplomatiskt samarbete. För Tisza innebär detta en strukturell svårighet: varje försök att argumentera för rättsstatliga reformer, närmare EU-integration eller ett tydligare avståndstagande från Ryssland riskerar att användas för att ifrågasätta partiets nationella lojalitet. Orban anger som skäl att inte öppet delta i en medial debatt med Péter Magyar att han inte företräder ungerska intressen utan EU:s. I praktiken tvingas Tisza navigera mellan att försvara sin utrikespolitiska linje och att undvika att stämplas som ett redskap för yttre intressen (Mounk 2018: 3–7, 222–226; Levitsky & Way 2010: 24–30, 365–367).

Tiszas potential – oppositionell dynamik

Trots ett tydligt strukturellt underläge har Péter Magyars rörelse Tisza lyckats mobilisera ett betydande väljarstöd. Rörelsens moraliskt grundade systemkritik, med betoning på antikorruption och pragmatiska reformförslag, har attraherat väljare som under lång tid saknat ett trovärdigt alternativ till Fidesz. Den affektiva mobilisering som Tisza genererat påminner om tidigare centraleuropeiska anti-etablissemangsrörelser, där karismatiskt ledarskap och ett moraliskt ramverk delvis ersatt traditionell partiorganisation (Tóth 2020; Zielonka 2018). Samtidigt präglas rörelsen av organisatoriska svagheter, begränsad tillgång till resurser och ett tydligt underläge i förhållande till regeringens narrativa dominans. I likhet med vad Levitsky och Way (2010: 24–30, 365–367) visar för oppositioner i andra konkurrensutsatta auktoritära system befinner sig Tisza därmed i ett spänningsfält där moralisk mobilisering kan skapa genombrott, men också snabbt neutraliseras genom institutionell asymmetri, statlig kontroll över centrala institutioner och ett dominerande medielandskap (jfr Pap 2017: 4–5, 64–68; Szelényi 2022).

KORRUPTIONSFRÅGAN

Tisza, under ledning av Péter Magyar, har i hög grad byggt sin politiska framgång på ett tydligt moraliskt angrepp mot Fidesz. Kärnan i denna strategi är

att positionera rörelsen som ett alternativ till ett korrupt, klientelistiskt och självreproducerande system – ett system som under Viktor Orbáns sexton år vid makten präglats av belöningar för lojalitet, rättsosäkerhet och en systematiskt asymmetrisk resursfördelning (Transparency International 2023; Csanádi m.fl. 2022: 192–196, 330; Bottoni 2023: 112–113; Rutai 2025a). Magyar har gjort just klientelismen till en symbol för regimens moraliska förfall. I tal och intervjuer återkommer bilden av ett Ungern där lojalitet ersatt kompetens och där den offentliga sektorn gynnar nätverk av släktingar, partivänner och oligarker (Magyar 2025; jfr Pap 2017: 64–68). Denna kritik kopplas konsekvent till frysningen av EU-medel, som i Tizas retorik används som ett yttre kvitto på hur djupt statens institutioner korrumpierats (Rutai 2025a; Bakó 2023: 19, 122–123).

För många väljare framstår Tiza därmed som det första oppositionsalternativet med moralisk trovärdighet sedan Orbáns maktövertagande 2010. I detta sammanhang får Magyars personliga berättelse en central funktion. Han framställer sig själv som en tidigare insider som valt att lämna systemet – någon som ”vet hur maskinen fungerar”, men som samtidigt valt att ta avstånd från den (Magyar 2025). Fidesz har svarat på denna positionering genom att försöka vända Magyars bakgrund mot honom. I regeringens narrativ är han inte en visselblåsare, utan en opportunist som först vände sig mot systemet när det slutade gynna honom (Fölsz 2025b). Genom att lyfta fram Magyars tidigare roller i regeringsnära institutioner samt hans personliga och professionella nätverk söker regeringssidan undergräva hans trovärdighet hos väljare som annars skulle kunna uppfatta Tiza som ett autentiskt alternativ (Butola 2025b). Hittills har denna strategi dock haft begränsat genomslag i opinionen. Mönstret ligger nära det som Mounk (2018: 126–131) samt Guriev och Treisman (2022: 11–13) identifierar som typiskt för eroderande demokratier, där moraliska ”outsiders” utmanar etablerade eliter och där makthavare försöker återinskriva dem som opportunistiska insiders. I Levitsky och Ways (2010: 24–30) termer utgör detta en klassisk metod för auktoritära regimer att neutralisera avhoppare inom eliten som riskerar att bli samlande oppositionsfigurer.

Tizas antikorrupsionsretorik stöds samtidigt av ett reformprogram som syftar till att knyta moralkritiken till väljarnas vardagsfrågor. Förslagen omfattar återupprättande av domstolarnas oberoende, ökad transparens i offentlig upphandling samt investeringar i hälso- och sjukvården, bland annat genom etablering av regionala ”supersjukhus” (Rutai 2025a). Inom klimatpolitiken lanserar Tiza begreppet ”grön patriotism”, som kombinerar energiomställning med nationell självständighet och ekonomisk säkerhet och därmed markerar avstånd till Fidesz påståenden om att EU:s klimatkrav utgör ett hot mot ungerska hushåll (Faludy 2025). Enligt Briški (2025b) har dessa sakpolitiska förslag haft särskilt starkt genomslag bland yngre, högutbildade och storstadsbaserade väljare, men de börjar även vinna gehör bland frustrerade mittenväljare i

regioner där EU-finansierade projekt har stannat av (jfr Csanádi m.fl. 2022: 192–196).

Reformprogrammet rymmer också ambitionen att återställa förtroendet för statliga institutioner och normalisera relationen till EU. Detta innefattar både tekniska åtgärder – såsom fördjupat samarbete med OLAF, stärkt åklagaroberoende och offentliggörande av upphandlingsdata – och en mer symbolisk återanknytning till europeiska rättsstatsnormer (Balázs 2025; Földes 2025; Bakó 2023: 33–36, 80–85). Samtidigt använder Fidesz denna inriktning strategiskt genom att framställa Tisza som ”Bryssels förlängda arm” snarare än som en genuint nationell aktör. I regeringens retorik blir samarbete med EU ett tecken på underkastelse, vilket undergräver Tizas trovärdighet i väljarkretsar där staten uppfattas som garant för resurser, säkerhet och kontinuitet (Hegedüs 2025b; Bozóki & Hegedüs 2018: 1173–1189; Pap 2017: 64–68).

Ur ett analytiskt perspektiv framträder därutöver en risk kopplad till genomförbarhet. Eftersom Tisza saknar långvarig erfarenhet och djup förankring inom den offentliga förvaltningen ifrågasätts hur realistiska löftena om återställd rättsstat, förbättrad vård och ökad budgettransparens faktiskt är. Fidesz utnyttjar detta genom att kritisera Tizas program för vaghet, bristande finansieringsplaner eller för att utgöra ett sammanplock av populistiska önskemål. På så sätt förskjuts debatten från moralisk systemkritik till teknokratisk granskning, där Tisza kan framställas som politiskt oerfaret eller administrativt otillräckligt (Fölsz 2025b; Briški 2025c; jfr Bakó 2023: 181–189).

Att Tisza framträder mer som en rörelse än som ett traditionellt parti förstärker både dess attraktionskraft och dess sårbarhet. Magyars massmöten saknar ofta klassiska partiemblem och präglas i stället av en folklig, anti-etablissemangsinriktad stil med rötter i både liberala och konservativa traditioner (Briški 2025d). Ambitionen är att överbrygga ideologiska skiljelinjer och samla väljare som förenas i sin opposition mot Fidesz på en gemensam plattform (Zielonka 2018; Mounk 2018: 126–131). Samtidigt innebär denna icke-ideologiska hållning en semantisk sårbarhet: ju större rörelsen blir, desto svårare blir det att upprätthålla sammanhållning utan en tydligare programmatisk profil.

I grunden är Tizas strategi moralisk. Rörelsen erbjuder väljarna ett nytt samhällskontrakt där makt utövas med ansvar och där staten inte tillhör de få, utan det breda kollektivet. Korruptionsfrågan framställs därmed som en demokratifråga snarare än enbart som ekonomisk brottslighet: den handlar om svek mot det offentliga förtroendet. Genom att kombinera affektiv mobilisering med reformambitioner har Tisza lyckats formulera ett i nuläget trovärdigt alternativ till den sittande regimen. Samtidigt är denna trovärdighet bräcklig och kan snabbt eroderas om rörelsen uppfattas som alltför lik sin motståndare eller som oförmögen att omsätta sina löften i praktiken (Levitsky & Way 2010: 365–367; Mounk 2018: 222–226).

TISZAS ORGANISATORISKA SVAGHETER

Trots den kraftiga opinionsmässiga tillväxten under 2025 präglas Tisza fortfarande av betydande organisatoriska begränsningar. Rörelsen har inte vuxit fram ur ett etablerat partinätverk, utan skapades hastigt av Péter Magyar i spåren av interna kriser inom Fidesz, den ungerska presidentens avgång och ett utbredd missnöje med oppositionens fragmentering. Följden är att Tisza visserligen har mobiliserat ett brett och växande väljarstöd, men ännu saknar flera av de organisatoriska strukturer som krävs för att omsätta detta stöd i valteknisk framgång (Szabó 2021; Róna 2023). Rörelsen är i hög grad beroende av Magyars personliga genomslag och initiativförmåga, vilket förstärker bilden av en karismatisk mobilisering snarare än ett fullt ut institutionaliserat parti (Butola 2025c; jfr Levitsky & Way 2010: 24–30, 365–367; Mounk 2018: 126–131).

Tisza har i nuläget svag eller obefintlig lokal närvaro i många av de 106 enmansvalkretsarna, särskilt på landsbygden där Fidesz förfogar över täta nätverk. I dessa miljöer väger personliga relationer, klientelistiska band och social kontroll ofta tyngre än ideologisk tillhörighet (Róna 2023; Csanádi m.fl. 2022: 192–196). Försök att bygga organisation genom aktivistgrupper och lokala initiativ har haft begränsad räckvidd i avsaknad av en sammanhållen partistruktur (Briški 2025d). Som Balázs (2025) och Kovács (2025) påpekar har processen att rekrytera kandidater dragit ut på tiden, vilket skapat osäkerhet inför valrörelsens avgörande skeden. Scheffer (2025) har dessutom varnat för att kandidater utan politisk erfarenhet riskerar att slås ut under hårt tryck, inte minst i ett konfrontativt medielandskap där regeringslojala medier sätter dagordningen (jfr Bakó 2023: 66–71, 122–123).

Rörelsen är till stor del beroende av digital mobilisering och av Magyars räckvidd i sociala medier, särskilt Facebook, Instagram och YouTube. Denna strategi möjliggör snabb respons och stort genomslag i urbana och yngre väljargrupper, men innebär samtidigt begränsningar i geografisk och demografisk räckvidd. I lantliga miljöer, där statligt kontrollerade och regeringslojala medier dominerar, är Tizas närvaro mycket svag. Detta förstärks av att lokala talespersoner, samordnare och kampanjansvariga i stor utsträckning saknas (Polyák 2019; Kósa 2025: 221–223; Kovács & Trencsényi 2020: 388–390).

Den interna organisationen präglas dessutom av begränsad erfarenhet. Många av rörelsens kandidater kommer från civilsamhället, akademien eller näringslivet och saknar tidigare erfarenhet av valkampanjer, parlamentarisk strategi eller lokalpolitisk praktik (Briški 2025c). Avsaknaden av en tydligt presenterad ledningsstruktur eller skuggregering gör det också svårare för väljarna att bedöma Tizas regeringsduglighet. Detta förstärker en strategisk risk: att väljare som uttrycker stöd i opinionsmätningar tvekar i röstningsögonblicket på grund av osäkerhet kring rörelsens kapacitet att styra (jfr Levitsky & Way 2010: 365–367; Mounk 2018: 222–226).

Den snabba tillväxten har därutöver genererat interna spänningar. Briški (2025d) pekar på begynnande friktion mellan falanger som vill betona Magyars konservativa bakgrund och dem som förespråkar en mer progressiv, socialliberal eller grön profil. Denna ideologiska bredd har varit en tillgång i mobiliseringsfasen, men riskerar att bli en belastning när konkreta politiska prioriteringar och kompromisser måste formuleras. Samtidigt saknas ännu en tydlig intern process för hur politiska program utvecklas, revideras och förankras. Många strategiska beslut är därför fortsatt starkt koncentrerade till Péter Magyar själv, vilket stärker ledarskapets symboliska betydelse men också ökar rörelsens långsiktiga sårbarhet (Butola 2025c; jfr Zielonka 2018; Csanádi m.fl. 2022: 330).

EKONOMI OCH FÖRDELNINGSPOLITIK

Ekonomi utgör en av de mest påtagliga skiljelinjerna inför det ungerska valet 2026. Under 2024 och 2025 har landet präglats av en utdragen levnads-kostnadskris, med hög inflation, fallande realinkomster och tilltagande bostadsbrist, särskilt i storstadsregionerna. Samtidigt pågår en kamp om problemformuleringen: Orbánregeringen söker etablera ett narrativ om stabilitet, ansvarstagande och handlingskraft, medan Tisza bygger sin kritik på anklagelser om korruption, ekonomisk misskötsel och elitism (Greilinger 2025; Rutai 2025a; Butola 2025b; Csanádi m.fl. 2022: 192–196; Bottoni 2023: 112–113).

Efter energipriskrisen 2022–2023 har inflationen förblivit hög, särskilt för basvaror, hyror och energi. Statistiska uppgifter från KSH visar att reallönerna har sjunkit i flera sektorer samtidigt som hushållens utgifter ökat (Greilinger 2025). Bostadsmarknaden har varit särskilt utsatt: subventionerade lån till unga hushåll har drivit upp efterfrågan utan motsvarande ökning i byggandet, vilket bidragit till skuldsättning och fördjupad ojämlikhet i regioner som Debrecen, Győr och Budapest (Greilinger 2025; Csanádi m.fl. 2022: 192–196). I forskningen beskrivs detta som typiskt för NER-modellen, där selektiv kreditexpansion gynnar vissa grupper samtidigt som grundläggande strukturella problem på arbets- och bostadsmarknaden lämnas olösta (Pap 2017: 64–68; Kovács & Trencsényi 2020: 388–390; Egry 2020: 83–90).

Trots att EU-medel frysts på grund av brister i rättsstatens principer har regeringen lyckats omdirigera inhemska resurser till selektiva förmånsprogram. Dessa omfattar bland annat subventionerade bostadslån, skattelättnader för barnfamiljer och riktade bonusar till offentliganställda inom utvalda sektorer (Rutai 2025a; Balázs 2025). Åtgärderna fungerar både som kortsiktiga ekonomiska lindringar och som politiska signaler om handlingskraft, även om deras långsiktiga effekter på den makroekonomiska stabiliteten är omstridda (Bakó 2023: 19, 33–36, 80–85). Balázs (2025) och Scheffer (2025) framhåller att detta snarare rör sig om mikromobilisering inför valet än om strukturella reformer,

ett mönster som återfinns i andra valautokratier där riktade bidrag används för att säkra politisk lojalitet (Levitsky & Way 2010: 24–30, 365–367).

Tisza, under Péter Magyars ledning, har å sin sida formulerat en i grunden moralisk kritik av denna ekonomiska modell. Partiet beskriver Orbáns politik som en form av klientelistisk omfördelning där elitgrupper gynnas genom korrupt upphandling och lojalitetsbaserad resursallokering (Butola 2025b; Magyar 2025; Csanádi m.fl. 2022: 192–196, 330). Särskild uppmärksamhet har riktats mot skandaler kring Matolcsys stiftelser, Fidesz-politikers lyxkonsumtion och den växande diskrepansen mellan statliga prestigeprojekt och vardagsproblem inom sjukvård och utbildning (Magyar 2025; Briški 2025b). I linje med analyser av så kallade "spin dictators" handlar denna konflikt mindre om ekonomiska indikatorer i sig och mer om vem som uppfattas tala sanning om krisens orsaker (Gurieiev & Treisman 2022: 11–13; Mounk 2018: 126–131).

Tisza har även presenterat en rad ekonomiska reformförslag, däribland satsningar på offentliga sjukhus, utbyggd förskoleverksamhet, stärkta revisionsmekanismer och investeringar i klimatvänlig energiproduktion. Som Bede (2025a) visar har Fidesz konsekvent avfärdat dessa förslag som orealistiska och krävt detaljerade budgetkalkyler. I praktiken uppstår här det som Schedler (2006: 30–36) beskriver som en asymmetrisk politisk arena: oppositionen förväntas redovisa full finansiering på detaljnivå, medan regeringen kan använda statliga resurser både politiskt och kommunikativt utan motsvarande granskning (jfr Bakó 2023: 181–189).

Enligt Rutai (2025a) skapar detta en kognitiv spänning hos väljarna. Även om många uppfattar Tizas kritik som sakligt välgrundad tenderar aktivitet och synliga åtgärder att värderas högre än reformlöften. Detta gynnar Fidesz, som genom återkommande initiativ – oavsett faktisk effekt – kan signalera ansvarstagande. Samtidigt bidrar regeringskontrollerade medier till att försvaga kopplingen mellan ekonomisk kris och inhemsk korruption genom att i stället peka ut externa orsaker såsom EU:s krav, globala aktörer eller kriget i Ukraina (Kósa 2025; Hegedüs 2025b; Bottoni 2023: 112–113). Oppositionens svårigheter förstärks ytterligare av regeringens diskursiva strategi att förskjuta debatten från ekonomiska sakfrågor till frågor om nationell suveränitet, migration och säkerhet – en förskjutning som är karakteristisk för moderna hybridregimer där materiellt missnöje omvandlas till identitets- och kulturkonflikter (Bozóki & Hegedüs 2018: 1173–1189; Pap 2017: 4–5, 64–68).

Väljardynamik – osäkerhet, mobilisering och legitimitet

Valets utgång avgörs inte enbart av strukturella villkor och strategiska val, utan också i den psykologiska dimension där väljare fattar beslut om deltagande, tillit och lojalitet. I en valmiljö präglad av affektiv polarisering, taktisk röstning

och osäkerhet inför förändring blir väljarnas upplevelser av risk, hopp och trovärdighet centrala. Som Mounk (2018: 126–131, 222–226) framhåller är det i eroderande demokratier ofta övertygelsen om att förändring faktiskt är möjlig – snarare än detaljerade program – som avgör oppositionens chanser till framgång. Samtidigt visar forskning om *competitive* och *electoral authoritarianism* att oppositioner verkar på en spelplan där misstro mot valens rättvisa, rädsla för repressalier och känslan av att vara ”säkra förlorare” kan hämma mobilisering (Schedler 2006: 1–4, 30–36; Levitsky & Way 2010: 24–30, 365–367). Detta avsnitt analyserar därför hur oppositionsframgång förutsätter mer än budskap och organisation: den kräver en mobiliseringspsykologi som kan omvandla missnöje till politisk handling och skapa tilltro till att ett maktskifte faktiskt är möjligt (Norris 2011; Schedler 2006).

VÄLARBETEENDE OCH PSYKOLOGISK DISPOSITION

I ett val präglad av strukturell asymmetri, mediekontroll och rättsstatlig erosion blir väljarnas psykologiska disposition och känslomässiga mobilisering avgörande. I Ungern 2026 är det i mindre utsträckning partiloyalitet eller ideologisk övertygelse som formar röstbeteendet, och i större grad en kombination av affektiv polarisering, missnöje, upplevd förändringsmöjlighet och riskbedömning (Fölsz 2025a; Mounk 2018: 126–131; Butola 2025c). I likhet med andra konkurrensutsatta auktoritära system förskjuts därmed frågan från ”vem föredrar jag politiskt?” till ”vågar jag tro att förändring faktiskt är möjlig?” (Levitsky & Way 2010: 24–30, 365–367).

Sedan valnederlaget 2022 har det oppositionella väljarsegmentet i ökande grad rört sig bort från partibunden röstning mot en mer taktisk logik. Väljare som tidigare stödde partier som DK eller Momentum är i dag beredda att rösta på Tisza, inte nödvändigtvis av ideologisk övertygelse utan för att maximera sannolikheten att besegra Fidesz (Fölsz 2025a). Denna form av koalitionsröstning är särskilt tydlig bland urbana medelklassväljare och bland ungrare bosatta utomlands, grupper som tenderar att resonera strategiskt snarare än ideologiskt (Bozóki & Hegedűs 2018: 1173–1189; Kovács 2025). Samtidigt är detta beteende instabilt: taktiska väljare riskerar att snabbt demobiliseras om de uppfattar att deras röst saknar effekt i ett system de upplever som riggat (Schedler 2006: 30–36).

Denna sårbarhet förstärks av Tizas egen framtoning. Om rörelsen uppfattas som toppstyrd, ideologiskt vag eller otillräckligt distanserad från den etablerade politiska eliten ökar risken för demobilisering. Som Mounk (2018: 147, 222–226) påpekar är det i semi-auktoritära system ofta inte politiska program, utan plausibilitet, som avgör oppositionens framgång. I det ungerska fallet blir detta särskilt tydligt bland väljare som tidigare mobiliserats av oppositionen men som efter upprepade nederlag utvecklat en djup skepsis inför möjligheten till verkligt maktskifte.

Analysen av valklimatet visar också att affektiv polarisering dominerar väljarnas respons. Enligt Bede (2025a) och Butola (2025c) reagerar många väljare starkare på emotionellt laddade narrativ än på sakpolitiska förslag. Fidesz utnyttjar detta genom att konsekvent ställa stabilitet mot osäkerhet: regeringen framställs som trygghetens garant, medan Tisza positioneras som ett riskfyllt och oprövat alternativ. Denna inramning påverkar inte enbart kärnväljare, utan även osäkra mittenväljare som visserligen är kritiska till Fidesz men som fruktar förändring mer än fortsatt status quo (Rutai 2025a; Guriev & Treisman 2022: 11–13).

Ett ytterligare hinder för oppositionell mobilisering är det som Fölsz (2025a) benämner "psykologisk tröghet": en ovilja att bryta med invanda röstningsmönster. Detta är särskilt tydligt i mindre orter där familjeband, ekonomiskt beroende och social kontroll gör partisympatier till en integrerad del av vardagslivet. Briški (2025d) visar hur lojalitet till Fidesz ofta är kopplad till konkreta materiella förmåner – såsom barnbidrag, bostadsstöd eller offentliga anställningar – vilket gör oppositionell röstning till ett upplevt socialt och ekonomiskt risktagande. Här samverkar materiella incitament och affektiva lojaliteter på ett sätt som är karakteristiskt för NER-modellen (Csanádi m.fl. 2022: 192–196).

Till detta kommer en växande misstro mot själva valprocessen. Osäkerhet kring utlandsröstning, krav på förhandsregistrering, bristande transparens och förväntade regeländringar bidrar till att vissa väljare ifrågasätter röstens betydelse (Hegedüs 2025b; Scheffer 2025; Bakó 2023: 181–189). Fokusgrupper som analyserats av Fölsz (2025a) visar att även välutbildade oppositionsväljare kan uttrycka uppgivenhet: "Tisza kommer ändå inte vinna i min valkrets – varför rösta?" Denna form av cynism utgör, som Schedler (2006: 30–36) framhåller, en central mekanism genom vilken valautokratier reproducerar stabilitet.

Slutligen rymmer oppositionens egen retorik ett dilemma. En alltför stark betoning på systemkritik eller enhetlig oppositionsfront kan uppfattas som exkluderande eller moraliserande, särskilt bland yngre väljare utan fast ideologisk förankring (Fölsz 2025a). Även Tisas kampanjestetik har i vissa sammanhang beskrivits som elitistisk eller top-down, vilket enligt Kovács (2025) riskerar att förstärka avståndet till väljare utanför de urbana kärnområdena. Som Butola (2025c) noterar är många unga väljare inte apatiska, utan snarare desillusionerade: de saknar inte missnöje, men tillit till att politisk handling kan leda till verklig förändring. Just denna tillit – tron på att valet spelar roll – framstår därmed som en avgörande faktor för oppositionens mobiliseringsförmåga (Mounk 2018: 222–226; Norris 2011).

OPPOSITIONENS SAMSPEL – SAMORDNING ELLER SPLITTRING

En av de mest avgörande faktorerna för valutgången 2026 är oppositionens förmåga att agera samordnat i ett valtekniskt asymmetriskt system. Det

ungerska valsystemet, med 106 enmansvalkretsar där små marginaler kan få stora mandatmässiga konsekvenser, premierar taktisk samverkan och bestraffar splittring (Bánkuti et al. 2012: 140–144; Bakó 2023: 181–189). Samarbetsvilja och strategisk återhållsamhet blir därmed centrala, särskilt för en ny aktör som Tisza. Erfarenheterna från valet 2022, där oppositionens oförmåga att uppträda samlat bidrog till Fidesz fortsatta dominans, utgör fortfarande en viktig referenspunkt – inte minst för taktiskt orienterade väljare (Scheffer 2025; Bozóki & Hegedüs 2018: 1173–1189).

Under 2025 har delar av oppositionen, däribland Momentum och Szikra, valt att helt eller delvis avstå från kandidaturer till förmån för Tisza i syfte att minska röstsplittningen i avgörande valkretsar. Andra aktörer, såsom Demokratikus Koalíció (DK), MKKP och enskilda profiler som Ákos Hadházy, har däremot valt att stå kvar med egna kandidater, vilket bidrar till en fortsatt fragmenterad oppositionsbild (Bede 2025c; Fölsz 2025a). Enligt Hegedüs (2025b) har Fidesz aktivt utnyttjat denna situation genom att ge oproportionerlig medieexponering åt splittrande eller marginella aktörer för att framställa oppositionen som oenig och instabil. Regeringslojala medier förstärker därmed en berättelse om intern konflikt, vilket riskerar att demoralisera potentiella oppositionsväljare (Polyák 2019; Hegedüs 2025a; Bakó 2023: 66–71, 122–123).

Tisza har i detta sammanhang intagit en försiktig hållning gentemot andra oppositionspartier. Rörelsen har signalerat dialogvilja men undvikit bindande allianser och gemensamma programplattformer. I praktiken har detta skapat irritation hos tidigare oppositionspartier som förväntat sig tydligare ömsesidighet, särskilt som Tizas snabba tillväxt delvis skett på deras bekostnad (Butola 2025b). Strategin är taktiskt begriplig, men innebär samtidigt att Tisza ännu inte fullt ut övertygat hela den bredare oppositionsväljarbasen om sin långsiktiga roll som samlande kraft (Kovács 2025; Zielonka 2018).

Ett återkommande problem rör Tizas ideologiska positionering. Rörelsen har varit framgångsrik i sin systemkritiska mobilisering, men mer återhållsam när det gäller att tydligt placera sig på den traditionella höger–vänster-skalan. Detta har möjliggjort ett brett tvärsnittsstöd, men också skapat osäkerhet bland väljare som tidigare identifierat sig med mer etablerade socialliberala eller gröna alternativ. Tizas ideologiska öppenhet fungerar därmed både som en tillgång och en begränsning: den underlättar bred mobilisering men försvårar samarbete med partier som efterfrågar programmatisk tydlighet (Scheffer 2025; Róna 2023; Levitsky & Way 2010: 24–30).

Utöver ideologiska skillnader spelar organisatoriska faktorer en betydande roll. Flera äldre oppositionspartier förfogar fortfarande över lokala nätverk, trots begränsad nationell räckvidd. Tisza, som ännu befinner sig i en uppbyggnadsfas, är i hög grad beroende av central styrning och digital mobilisering. Detta har i vissa valkretsar lett till parallella kampanjer och bristande samordning

på lokal nivå – ett ineffektivt resursutnyttjande som i praktiken gynnar Fidesz (Róna 2023; Csanádi m.fl. 2022: 192–196).

Samtidigt finns tecken på växande frustration bland oppositionsväljare. Enligt Butola (2025b) har återkommande omorganiseringar och strategiska motsättningar bidragit till apati i delar av väljarkåren. I detta läge blir varje signal om bristande samarbete ett riskmoment, särskilt om den påminner om mönstren från 2022. För Tisza handlar utmaningen därför inte enbart om att vinna nya väljare, utan också om att integrera missnöjda oppositionssympatisörer utan att förlora den egna rörelsens dynamik och trovärdighet (Mounk 2018: 222–226; Levitsky & Way 2010: 365–367).

Sammanfattning

Valet i Ungern 2026 kommer att äga rum i en konkurrensutsatt auktoritär kontext där de formella demokratiska institutionerna består, men där mediestruktur, resursfördelning och institutionella arrangemang systematiskt gynnar det regerande partiet Fidesz. Dessa strukturella asymmetrier är välkända och i stor utsträckning stabila, vilket innebär att den avgörande frågan inför valet inte gäller systemets karaktär i sig, utan huruvida oppositionen – för första gången på över ett decennium – faktiskt förmår vinna inom dess ramar.

Opinionsläget pekar i nuläget mot en ovanligt jämn styrkebalans. Regeringsnära institut tillskriver fortsatt Fidesz ett övertag, medan oberoende mätningar indikerar att Tisza och Péter Magyar kan ha ett potentiellt försteg. Skillnaderna säger mindre om exakta mandatutfall än om en utbredd osäkerhet i väljarkåren: betydande grupper är kritiska till Fidesz, men ännu inte fullt övertygade om att ett maktskifte är realistiskt. Här återfinns både Tisas största möjlighet och dess främsta risk.

Avgörande blir om Tisza lyckas passera två centrala trösklar. Den första gäller den äldre landsbygdsbefolkningen, där Fidesz fortsatt dominerar informationsflöden, lokala resurser och symbolisk närvaro. Så länge Tisza saknar trovärdiga lokala företrädare och ett framtidsnarrativ anpassat till landsbygdens sociala och ekonomiska villkor riskerar missnöje att förbli passivt snarare än politiskt mobiliserat. Den andra tröskeln rör väljarnas riskbedömning: om Tisza uppfattas som ett moraliskt tilltalande men institutionellt osäkert alternativ kan rädslan för instabilitet väga tyngre än missnöjet med det rådande systemet.

Den politiska dynamiken under valåret blir därför av stor betydelse. Om Fidesz lyckas befästa bilden av Viktor Orbán som en internationell aktör kapabel att säkra fred eller stabilitet i relation till kriget i Ukraina kan detta bli ett starkt mobiliseringsargument, särskilt bland äldre och säkerhetsorienterade väljare. På motsvarande sätt kan regeringen vinna på att rama in Tisza som ett hot mot ungerska intressen genom en kombination av suveränitetsretorik och misstänkliggörande av internationella kontakter. I januari 2026 koncentrerade

Figur 1. Fidesz valkampanj i januari 2026: "De höjer skatterna och spenderar dina pengar på ukrainska gyllene toaletter.", källa Hanna Folsz, "The Visual Experience of Elections in Hungary", The Hungarian Observer 7 January 2026, <https://hungarianobserver.substack.com/p/the-visual-experience-of-elections>

Fidesz sin valkampanj kring påståendet att Tisza avsåg att höja skatterna för att finansiera ukrainska ledares påstådda lyxkonsumtion. Detta narrativ kan förstås som ett retoriskt svar på Tiszas återkommande kritik mot Fidesz, där regeringspartiet anklagas för att genom systematisk korruption ha omfördelat offentliga resurser till eliten. Genom denna retoriska spegling förskjuts konfliktlinjen från frågor om inhemsk maktutövning och ansvar till ett val mellan nationell resurskontroll under Fidesz och ett konstruerat hot om externt resursslöseri under Tisza. Budskapet knyter därmed samman skattefrågan med säkerhets- och suveränitetsargument och syftar till att underminera oppositionens moraliska anspråk genom att ifrågasätta dess lojalitet mot nationella intressen.

Samtidigt är valutgången långt ifrån given. Nya inrikespolitiska skandaler rörande korruption, rättsstat eller regeringsduglighet kan snabbt underminera Fidesz trovärdighet och förstärka Tiszas centrala narrativ: att den moraliska och institutionella erosionen nått en punkt där förändring inte längre framstår som önskvärd, utan som nödvändig. I ett sådant scenario kan taktisk röstning och strategisk optimism få ett reellt genomslag även utanför oppositionens traditionella kärnväljare.

Sammantaget visar analysen att de strukturella förutsättningarna fortsatt gynnar Fidesz, men att aktörskonstellationen och opinionsläget för första gången på länge öppnar för ett osäkert utfall. Tisza har en faktisk möjlighet att

utmana maktinnehavet, men endast om rörelsen förmår omvandla moralisk legitimitet till politisk tilltro – i synnerhet bland väljare som hittills uppfattat oppositionellt styre som ett riskfyllt experiment snarare än ett trovärdigt alternativ. Valet 2026 blir därmed inte enbart ett styrkeprov mellan två politiska aktörer, utan en avgörande prövning huruvida den konkurrensutsatta auktoritära kontexten i Ungern fortfarande rymmer förutsättningar för faktisk maktväxling och i någon meningsfull bemärkelse fortfarande fungerar som en demokrati.

Litteraturförteckning

VETENSKAPLIG LITTERATUR

- Bánkuti, Miklós, Halmai, Gábor & Scheppele, Kim Lane, 2012. "Disabling the Constitution", *Journal of Democracy* 23(3), s. 138–146.
- Bakó, B., 2023. *National Democracy vs European Rule of Law? The lack of public demand for the rule of law in Hungary, re:constitution Working Paper 13/2023*, tillgänglig på www.reconstitution.eu, citerad 2025-12-09.
- Benedek, István & Bozóki, András, 2024. "Két kritikus fordulópont. A populist választási autokrácia előzményei és megszilárdulása Magyarországon", *Politikatudományi Szemle* 33(3), s. 54–83.
- Bozóki, András & Hegedűs, Dániel, 2018. "An Externally Constrained Hybrid Regime: Hungary in the European Union", *Democratization* 25(7), s. 1173–1189.
- Bottoni, Stefano, 2023. *A hatalom megszállottja. Orbán Viktor és rendszere*. Budapest: Magyar hang könyvek.
- Bozóki, András & Hegedűs, Dániel, 2022. "How Viktor Orbán Wins", *Journal of Democracy* 33(4), s. 26–40.
- Csanádi, Mária, 2022. *Dynamics of an Authoritarian System: Hungary, 2010–2021*. Budapest: Central European University Press.
- Egry, Gábor, 2020. "Beyond Electioneering: Minority Hungarians and the Vision of National Unification", i Kovács, János Mátyás & Trencsényi, Balázs (red.), *Brave New Hungary: Mapping the "System of National Cooperation"*. Lanham: Lexington Books, s. 73–90.
- Enyedi, Zsolt, 2016. "Paternalist Populism and Illiberal Elitism in Central Europe", *Journal of Political Ideologies* 21(1), s. 9–25.
- Guriev, Sergei & Treisman, Daniel, 2022. *Spin Dictators: The Changing Face of Tyranny in the 21st Century*. Princeton: Princeton University Press.
- Kovács, János Mátyás & Trencsényi, Balázs, 2020. *Brave New Hungary: Mapping the "System of National Cooperation"*. Lanham: Lexington Books.
- Levitsky, Steven & Way, Lucan A., 2010. *Competitive Authoritarianism: Hybrid Regimes After the Cold War*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Magyar, Bálint, 2016. *Post-Communist Mafia State: The Case of Hungary*. Budapest: CEU Press.
- Mounk, Yascha, 2018. *The People vs. Democracy: Why Our Freedom Is in Danger and How to Save It*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

- Nergelius, Joakim, 2011. "Pressfriheten i Europa och EU – Ungerns medielag i ett rättsligt sammanhang", *Europapolitisk analys*, 2011:2. Stockholm: Sieps.
- Norris, Pippa, 2011. *Democratic Deficit: Critical Citizens Revisited*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Pap, András L., 2019. *Democratic Decline in Hungary: Law and Society in an Illiberal State*. London/New York: Routledge.
- Polyák, Gábor, 2019. "Media Capture in Hungary", i Dragomir, Silvia (red.), *Media Capture in Europe*. Budapest: CEU Center for Media, Data and Society.
- Róna, Dániel, 2023. "The Electoral Geography of Hungary and the Rise of Populism", *Hungarian Political Science Review* 62(1), s. 45–66.
- Schedler, Andreas, 2006. "The Logic of Electoral Authoritarianism", s. 1–23 i Schedler, Andreas (red.), *Electoral Authoritarianism: The Dynamics of Unfree Competition*. Boulder, CO: Lynne Rienner Publishers.
- Scheppele, Kim Lane, 2022. "How Viktor Orbán wins", *Journal of Democracy* 33(3), s. 45–61.
- Schwartz, Peter, 1991. *The Art of the Long View*. New York: Doubleday/Currency.
- Szabó, Andrea, 2021. "Local Structures and National Outcomes in Hungary's Electoral System", *Hungarian Social Research Journal* 59(3), s. 198–219.
- Szelényi, Zsuzsanna, 2022. *Tainted democracy: Viktor Orbán and the subversion of Hungary*. London: Hurst & Company
- Tóth, Csaba, 2020. "Populism and the New Opposition in Hungary: The Tisza Phenomenon", *Central European Political Review* 16(1), s. 22–39.
- van der Heijden, Kees, 2005. *Scenarios: The Art of Strategic Conversation*, 2 uppl. Chichester: Wiley.
- Zielonka, Jan, 2018. *Counter-Revolution: Liberal Europe in Retreat*. Oxford: Oxford University Press.

RAPPORTER

- European Commission, 2024. *Rule of Law Report – Country Chapter on Hungary*. Bryssel: European Commission.
- Freedom House, 2023. *Freedom in the World 2023: Hungary*. Washington, DC: Freedom House.
- Transparency International, 2023. *Corruption Perceptions Index – Country Report: Hungary*. Berlin: Transparency International.

JOURNALISTISKA ARTIKLAR

- Balázs, Péter, 2025. "Péter Magyar is reshaping Hungary's politics", *GIS Reports*, 2025-07-24, tillgänglig på <https://www.gisreportsonline.com/r/hungary-magyar/>, citerad 2025-09-30.
- Bede, Márton, 2025a. "Péter Magyar Rings the Alarm Bells", *Hungarian Observer*, 2025-07-12, tillgänglig på <https://hungarianobserver.substack.com/p/peter-magyar-rings-the-alarm-bells>, citerad 2025-09-30.
- Bede, Márton, 2025b. "Then and Now: Why Fidesz's Attitude to Electoral Defeat Has Changed", *Hungarian Observer*, 2025-08-05, tillgänglig på <https://hungarianobserver.substack.com/p/then-and-now-why-fideszs-attitude>, citerad 2025-09-30.

- Bede, Márton, 2025c. "Intra-Fidesz Spats Are a Sign of Disunity, Not a Pre-Planned Strategy", *Hungarian Observer*, 2025-08-22, tillgänglig på <https://hungarianobserver.substack.com/p/intra-fidesz-spats-are-a-sign-of>, citerad 2025-09-30.
- Briški, Bálint, 2025a. "The Hungarian Government Doesn't Want You to Think About Finances", *Hungarian Observer*, 2025-06-02, tillgänglig på <https://hungarianobserver.substack.com/p/the-hungarian-government-doesnt-want>, citerad 2025-09-30.
- Briški, Bálint, 2025b. "Fidesz Announced Another Housing Loan", *Hungarian Observer*, 2025-05-19, tillgänglig på <https://hungarianobserver.substack.com/p/fidesz-announced-another-housing>, citerad 2025-09-30.
- Briški, Bálint, 2025c. "Fidesz Fragmented Under Pressure: Strategy or Disunity?", *Hungarian Observer*, 2025-09-01, tillgänglig på <https://hungarianobserver.substack.com/p/fidesz-fragmented-under-pressure>, citerad 2025-09-30.
- Briški, Bálint, 2025d. "Who Are the Tisza Voters? A New Study Offers Insights", *Hungarian Observer*, 2025-09-07, tillgänglig på <https://hungarianobserver.substack.com/p/who-are-the-tisza-voters-a-new-study>, citerad 2025-09-30.
- Faludy, András, 2025. "Fidesz's Survival Strategies: How Might the Party Cling to Power?", *Hungarian Observer*, 2025-08-30, tillgänglig på <https://hungarianobserver.substack.com/p/fideszs-survival-strategies-how-migh>, citerad 2025-09-30.
- Földes, András, 2025. "Orbán's Grand Strategy: Hungary Will Be Great and Wealthy", *Telex*, 2025-08-02, tillgänglig på <https://telex.hu/english/2025/07/26/orbans-grand-strategy-hungary-will-be-great-and-wealthy>, citerad 2025-09-30.
- Fölsz, Ádám, 2025a. "The Fight Over the Narrative Has Begun", *Hungarian Observer*, 2025-07-10, tillgänglig på <https://hungarianobserver.substack.com/p/the-fight-over-the-narrative-has>, citerad 2025-09-30.
- Fölsz, Ádám, 2025b. "VOKS 2025 – Orbán's Most Recent Self-Adulation Exercise", *Hungarian Observer*, 2025-07-25, tillgänglig på <https://hungarianobserver.substack.com/p/voks-2025-orbans-most-recent-self>, citerad 2025-09-30.
- Fölsz, Ádám, 2025c. "National Holiday Fireworks Used for Anti-Tisza Propaganda", *Hungarian Observer*, 2025-08-20, tillgänglig på <https://hungarianobserver.substack.com/p/national-holiday-fireworks-used-for>, citerad 2025-09-30.
- Fölsz, Ádám, 2025d. "Fidesz, the 'Middle Class', and Clientelist Politics", *Hungarian Observer*, 2025-08-31, tillgänglig på <https://hungarianobserver.substack.com/p/fidesz-the-middle-class-and-clientelist>, citerad 2025-09-30.
- Greilinger, Lukas, 2025. "Liberal Voters, Right-Wing Parties: Pride Lays Bare Hungary's Contradictions", *Hungarian Observer*, 2025-06-15, tillgänglig på <https://hungarianobserver.substack.com/p/liberal-voters-right-wing-parties>, citerad 2025-09-30.
- Hegedüs, Dániel, 2025a. "Orbán's Escalating Repression: How Far Will He Go to Stay in Power?", Heinrich Böll Stiftung, 2025-08-05, tillgänglig på <https://cz.boell.org/en/2025/04/04/orbans-escalating-repression-how-far-will-he-go-stay-power>, citerad 2025-09-30.
- Hegedüs, Daniel, 2025b. "Safeguarding Hungary's 2026 Elections: Robust Observation Is Essential", 2025-04-07, tillgänglig på <https://www.gmfus.org/news/safeguarding-hungarys-2026-elections-robust-observation-essential>, citerad 2025-09-30.
- Kósa, András, 2025. "A Year From Hungary's Next Election, the Reintroduction of Censorship Is Officially Announced", *Balkan Insight*, 2025-06-11, tillgänglig på <https://balkaninsight.com/2025/05/28/a-year-from-hungarys-next-election-the-reintroduction-of-censorship-is-officially-announced/>, citerad 2025-09-30.

- Kovács, Zoltán, 2025. "Opposition Analyst Predicts Narrow Victory for Viktor Orbán in 2026", *Hungarian Conservative*, 2025-07-28, tillgänglig på <https://www.hungarianconservative.com/articles/review/hungary-election-2026-viktor-orban-tisza>, citerad 2025-09-30.
- László, Róbert, 2025. "Safeguarding Hungary's 2026 Elections", *Political Capital*, 2025-08-15, tillgänglig på <https://www.hungarianconservative.com/articles/review/hungary-election-2026-viktor-orban-tisza>, citerad 2025-09-30.
- Magyar, Péter, 2025. Tal och intervjuer, citerade i *Hungarian Observer*, maj–augusti 2025
- Butola, Zoltán, 2025a. "Orbán labirintusa – Kísérlet a NER útvesztőjének feltérképezésére és kiutak keresésére 6/1", *Kolozsvári Szalonna és Hír-Telen Beszólunk*, 2025-09-08, tillgänglig på <https://www.kolozsvaros.com/2025/09/08/orban-labirintusa-kiserlet-a-ner-utvesztojenek-felterkepezesere-es-kiutak-keresesere/>, citerad 2025-09-30.
- Butola, Zoltán, 2025b. "Orbán labirintusa – Kísérlet a NER útvesztőjének feltérképezésére és kiutak keresésére 6/2", *Kolozsvári Szalonna és Hír-Telen Beszólunk*, 2025-09-09, tillgänglig på <https://www.kolozsvaros.com/2025/09/08/orban-labirintusa-kiserlet-a-ner-utvesztojenek-felterkepezesere-es-kiutak-keresesere-2/>, citerad 2025-09-30.
- Butola, Zoltán, 2025c. "Orbán labirintusa – Kísérlet a NER útvesztőjének feltérképezésére és kiutak keresésére 6/3", *Kolozsvári Szalonna és Hír-Telen Beszólunk*, 2025-09-11, tillgänglig på <https://www.kolozsvaros.com/2025/09/08/orban-labirintusa-kiserlet-a-ner-utvesztojenek-felterkepezesere-es-kiutak-keresesere-3/>, citerad 2025-09-30.
- Butola, Zoltán, 2025d. "Orbán labirintusa – Kísérlet a NER útvesztőjének feltérképezésére és kiutak keresésére 6/4", *Kolozsvári Szalonna és Hír-Telen Beszólunk*, 2025-09-12, tillgänglig på <https://www.kolozsvaros.com/2025/09/08/orban-labirintusa-kiserlet-a-ner-utvesztojenek-felterkepezesere-es-kiutak-keresesere-4/>, citerad 2025-09-30.
- Butola, Zoltán, 2025e. "Orbán labirintusa – Kísérlet a NER útvesztőjének feltérképezésére és kiutak keresésére 6/5", *Kolozsvári Szalonna és Hír-Telen Beszólunk*, 2025-09-13, tillgänglig på <https://www.kolozsvaros.com/2025/09/08/orban-labirintusa-kiserlet-a-ner-utvesztojenek-felterkepezesere-es-kiutak-keresesere-5/>, citerad 2025-09-30.
- Rutai, Benedek, 2025a. "Lost Futures", *Hungarian Observer*, 2025-06-18, tillgänglig på <https://hungarianobserver.substack.com/p/lost-futures>, citerad 2025-09-15.
- Rutai, Benedek, 2025b. "Orbán's Fight Against NGOs", *Hungarian Observer*, 2025-08-01, tillgänglig på <https://hungarianobserver.substack.com/p/orbans-fight-against-ngos-q-and-a>, citerad 2025-09-15.
- Scheffer, János, 2025. "Hogyan veszítheti el Magyar Péter a 2026-os választást?", *Index*, 2025-09-01, tillgänglig på <https://index.hu/velemenyn/2024/11/18/tisza-part-magyar-peter-valasztas-fidesz-2026-trump/>, citerad 2025-09-30.